

Strategisk samverkansöverenskommelse för ökad trygghet samt bekämpning och förebyggande av brott 2021 - 2025

Degerfors ska vara en bra kommun att leva och verka i, för både kommuninvånarna, besökarna och företagarna. I Degerfors har invånarna förutsättningar till ett gott liv. Utifrån ett brottsförebyggare- och trygghetsperspektiv innebär det att Degerfors kommun jobbar för en nollvision vad gäller brott och otrygghet. Det är en vision om ett Degerfors kommun där *ingen* ska begå eller drabbas brott. Det är också en vision om att ingen ska känna sig så otrygg, på grund av rädsla för brott, så det begränsar deras liv, exempelvis på så sätt att man inte vill vistas utomhus i sitt bostadsområde, eller att man inte vill gå ut när det är mörkt ute. I Degerfors kommun accepterar vi inte brott överhuvudtaget och vår vision är alltså en kommun helt utan brott och otrygghet.

Bakgrund

Degerfors kommun och lokalpolisområde Degerfors har fattat beslut om samverkan inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Samverkansöverenskommelsen utgör en gemensam plattform, samt tydliggör den övergripande viljeinriktningen och fokusområdena för det övergripande brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Med utgångspunkt från en gemensam nulägesbild (problembild) är det båda parternas uppdrag att gentemot varandra tydliggöra roller och ansvar samt vilka åtagande som åvilar respektive myndighet i syfte att öka tryggheten och minska brottsligheten i Degerfors. Arbetet sker både genom långsiktiga och sociala åtgärder som tydliggörs i denna överenskommelse, som med mer situationella åtgärder som tydliggörs i gemensamma medborgarlöften. Medborgarlöften innebär en utveckling och förstärkning av samverkansöverenskommelsen mellan polis och kommun, med fokus på det som invånare i kommunen upplever som viktigast för att känna sig trygga och säkra. Löftena är därmed en beskrivning av vad som polisen och kommunen lovar att åstadkomma tillsammans. Löftena ska omfatta prioriterade åtgärder som harmonierar med parternas ordinarie styr- och ledningssystem¹.

Degerfors kommun och lokalpolisområde Degerfors tar, genom denna samverkansöverenskommelse, ett gemensamt ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Kommun och polis ska tillsammans skapa tillit mellan varandra, skapa en gemensam bild av arbetet och använda gemensamma begrepp. Samarbetet ska integreras och förankras i den ordinarie verksamheten.

¹ För Degerfors kommun är detta målstyrningen och för polisen verksamhetsplaner.

Övergripande mål och syfte

Samverkansöverenskommelsen ska leda till ökad trygghet och minskad brottslighet i Karlskoga och Degerfors genom utvecklad samverkan i EST, ökad kunskap samt förståelse och respekt för varandras möjligheter mellan kommun och polismyndigheten.

De övergripande målen med denna överenskommelse är att skapa en trygg och säker kommun genom att minska brottsligheten och öka upplevelsen av trygghet i Degerfors för de som bor, verkar eller besöker kommunen.

Syftet med överenskommelsen är att tydliggöra de prioriterade fokusområden som Degerfors kommun och polisen ska samverka kring. Med utgångspunkt i en gemensam problembild skall kommun och polis teckna en överenskommelse samt planera gemensamma insatser för att uppnå de övergripande målen.

Gemensamma fokusområden

Förutsättningen för ett fungerande samarbete är att polisen och kommunen enas om vilka fokusområden som finns lokalt med utgångspunkt från den lokala problembilden på kort och lång sikt.

Under hösten 2020 har lokalpolisområde Degerfors och Degerfors kommun analyserat den aktuella brottsituationen och kommuninvånarnas upplevda trygghet. Underlag för detta har varit brottsstatistik, trygghetsundersökningar, medborgardialog, lägesbilder utifrån Embrace Safety, polisens händelserapporter och utdrag ur Hobit².

Efter att ha analyserat problembilden har Degerfors kommun och polisen Degerfors enats om att följande fokusområden skall prioriteras under överenskommelsetiden.

- **Grundläggande fri och rättigheter**
- **Alkohol, narkotika, dopning och tobak³**
- **Våld i nära relationer**
- **Våld i offentlig miljö⁴**
- **Familjestöd**
- **Skadegörelse/klotter**
- **Organiserad brottslighet**

I arbetet med fokusområdena är det viktigt att belysa problematiken ur ett flertal perspektiv, exempelvis tillgänglighets-, barnrätts-, etniskt- och jämställdhetsperspektiv. Detta för att rättigheter och diskrimineringsgrunder är viktiga för att bemöta människors olika behov av trygghet och skydd.

² Händelse och brottsinformationstjänst, polisens webbaserade kartsystem.

³ Medborgarlöfte ”Polisen och Degerfors kommun ska i samverkan med andra parter vidareutveckla arbetet med att förebygga och beivra narkotika- och trafikbrott i kommunen”.

⁴ Medborgarlöfte: ”Genomföra trygghetsvandringar i den offentliga miljön i samverkan med boende, föreningar och näringsidkare i områden där invånarna känner sig mindre trygga. Särskild uppmärksamhet ska riktas på kvinnors otrygghet. Dialogerna ska ligga till grund för trygghetsskapande åtgärder”

Beskrivning av fokusområdena

Grundläggande fri och rättigheter

Det fria ordet och den öppna debatten, liksom rätten att fritt uttrycka sin religiösa tro, visa sin sexuella identitet eller att accepteras oavsett etniskt ursprung är grundläggande för det demokratiska samhället. Brott mot dessa och andra grundläggande fri- och rättigheter riskerar att inskränka både på den enskildes möjligheter att fritt åtnjuta de fri- och rättigheter som förknippas med det öppna demokratiska samhället och det öppna samhället i sig.

Det är särskilt viktigt att kunna bekämpa hatbrott och våldsbejakande extremism för att skydda grundläggande fri- och rättigheter.

Alkohol, narkotika, dopning och tobak (ANDT)

Bruk av beroendeframkallande medel så som alkohol, narkotika, doping och tobak ökar risken för ohälsa och otrygghet. Konsumtionen är också nära kopplat till skador och våldsamt beteende. Tidig alkohol- och tobaksdebut har ett samband med högre konsumtion senare i livet. Alkohol- och tobaksanvändningen samvarierar även med andra riskbeteenden såsom drogmisbruk. Droger orsakar allvarliga och obotliga skador och sjukdomar samt leder ofta till en livsstil som innefattar kriminalitet och våld. Förebyggande ANDT-arbete är därför av stor vikt. Över tid har den liberala synen på droger ökat. Det förebyggande ANDT-arbetet bör därför prioriteras. Barn, unga och vuxna som anhöriga i familjer med risk- och missbruksproblematik löper stor risk för ohälsa samt fysiskt och psykiskt våld. Det finns risk att anhöriga blir medberoende och barnen riskerar att ärva det sociala beteendet.

Våld i nära relationer

Våld i nära relation omfattar allt fysiskt och psykiskt våld mot anhöriga barn och vuxna som utsätts för våld och förtryck. Risk- och missbruksproblematik är en stark riskfaktor för våld i nära relationer. Våldet leder till en social otrygghet, vilket är en stark riskfaktor för ohälsa. Dessa faktorer kan påverka hälsan hos individer, inte minst den psykiska hälsan. Våld i nära relation domineras av mäns våld mot kvinnor. Det är av stor vikt att förebygga och minska våld i nära relationer samt att synliggöra problematiken. Särskilt fokus på hedersrelaterat våld.

Våld i offentlig miljö

Syftet är att Degerforsborna, oavsett kön, ålder, socioekonomisk status och etniskt ursprung ska känna sig trygga då de vistas i det offentliga rummet. Det ska gälla i det egna bostadsområdet såväl som i centrum med dess nöjesliv. Platsens utformning har betydelse för Degerforsbornas känsla av trygghet. En plats där folklivet är naturligt, upplevs ofta som trygg och trivsamt med informell kontroll. Tryggheten i Degerfors ska öka. Våldsbrott i offentliga miljöer är mest frekvent under helger och då vanligtvis i krogmiljöer. Ordningsstörningar förekommer vanligtvis i de centrala delarna av staden.

Familjestöd

Familjestöd är stöd och samverkan med familjer, föräldrar och barn, men föräldrastöd är en vanligare benämning. Definitionen av föräldrastöd är: *"En aktivitet som ger föräldrar kunskap om barns hälsa, emotionella, kognitiva samt sociala utveckling och/eller stärker föräldrars sociala nätverk."*⁵ Trygga och goda relationer inom familjen ökar barns möjlighet till god

⁵ Regeringskansliet. "Nationell strategi för ett utvecklat föräldrastöd - En vinst för alla."

hälsa och gott liv, och därför är det viktigt att arbeta tillsammans med föräldrar så att de har möjlighet att skapa goda relationer inom familjen och till sina barn.

Skadegörelse/klotter

Skadegörelse och klotter bidrar till en känsla av otrygghet. En nedklottrad miljö upplevs inte bara som otrivsamt och ful, utan innebär också stora kostnader. Klotter kan vara en inkörsport till vidare brottslighet. Snabb sanering är en verkningsfull åtgärd.

Organiserad brottslighet

Organiserad brottslighet ställer ofta till stor skada och är på många sätt ett hot mot samhället. Den är nätverksbaserad, vinstinriktad och bedrivs i projektform. Medlemmarna har vilja och förmåga att skydda och underlätta brottslig verksamhet genom otillåten påverkan.

Uppföljning och analys av överenskommelse och medborgarlöften

Under hösten 2020 har polisen och Degerfors kommun analyserat den aktuella brottsituationen och kommuninvånarnas upplevda trygghet med utgångspunkt från gemensamma orsaksanalysmöten. Analysmötenas struktur är genomförd utifrån kunskapsunderlag från Örebro Universitet. Uppföljning har gjorts genom brottsstatistik, trygghetsundersökningar, medborgardialog, lägesbild från Embrace Safety, polisens händelserapporter och utdrag ur Hobit⁶. Detta fungerar som nulägesbeskrivning till både överenskommelse och medborgarlöften.

Situationell prevention

Det kortsiktiga trygghetsskapande arbetet samordnas av en operativ brottsförebyggande grupp. Syftet är att få en gemensam bild av hur läget är och därmed kunna besluta direkta åtgärder. Veckovisa möten genomförs för att skanna av det akuta läget och för att kunna samordna och göra direkta insatser inom ramen för kommunens rådighet.

Uppdraget följs upp av styrgrupp bestående av kommundirektör, förvaltningschefer, VD för bolagen, samt lokalpolisområdeschef samt genom ordinarie styr- och ledningssystem inom respektive förvaltning/myndighet/bolag. Uppdraget följs även upp och redovisas på det lokala brottsförebyggande rådets möten under året.

Social prevention

Det långsiktiga trygghetsskapandearbetet följs upp genom ordinarie arbete med Degerfors fullmäktigemål och indikatorer, men även genom trygghetsmätningar och liknande. Överenskommelsens mål och fokusområden följs även upp genom prioriterade mätningar som tas fram i samband med orsaksanalysmöte.

Uppföljning samt framtagande av förslag på ny överenskommelse sker i samverkan mellan polis och kommun. Ett förslag på ny överenskommelse skall vara klart innan 2025-12-31.

Ansvar

Varje nämnd/styrelse/bolag och lokalpolisområde ansvarar för att genomföra åtgärder och mätningar utifrån beslutade fokusområden. Detta kan göras enskilt eller inom ramen för EST.

⁶ Händelse och brottsinformationstjänst, polisens webbaserade kartsystem.

Ansvar för samordning av uppföljning inför det lokala brottsförebyggande rådet sköts av beredningsgrupp till Lokalt brottsförebyggande råd bestående av folkhälsochef, kommunens säkerhetssamordnare och kommunpolisen.

Kommunikation

Kommunikationen gällande det trygghetsskapande/brottsförebyggande arbetet ska vara transparent. Detta kommuniceras genom press samt via kommunens och polisens hemsidor.

Ekonomi

Om inget annat överenskommes svarar varje myndighet för sina respektive kostnader.

Tidplan

Denna överenskommelse avser tiden från och med 2021-01-01 till och med 2025-12-31.

Degerfors 2021-XX-XX

Jens Hedenborg

Anneli Mylly

Lokal polisområdeschef

Kommunstyrelsens ordförande